

قرار تأمین کفالت و نکاتی که کفیل باید بداند!

هرگاه جرمی اتفاق می‌افتد و فردی به‌عنوان متهم راهی دادسرا می‌شود مقام قضایی که حسب مورد ممکن است دادستان، دادیار، بازپرس یا قاضی دادگاه باشد، می‌تواند برابر قانون و تا قبل از رسیدگی کامل به پرونده در برخی جرایم به جای آن‌که متهم را بازداشت یا زندانی کند برای وی قرار تأمین صادر کند. در واقع این امر ضمانتی است که متهم هر وقت لازم بود در دادسرا یا دادگاه حاضر شود و دسترسی به وی ممکن باشد.

هرگاه جرمی اتفاق می‌افتد و فردی به‌عنوان متهم راهی دادسرا می‌شود مقام قضایی که حسب مورد ممکن است دادستان، دادیار، بازپرس یا قاضی دادگاه باشد، می‌تواند برابر قانون و تا قبل از رسیدگی کامل به پرونده در برخی جرایم به جای آن‌که متهم را بازداشت یا زندانی کند برای وی قرار تأمین صادر کند. در واقع این امر ضمانتی است که متهم هر وقت لازم بود در دادسرا یا دادگاه حاضر شود و دسترسی به وی ممکن باشد.

به گزارش «تابناک» منظور از قرار کفالت این است که شخصی که صلاحیت قانونی آن برای مقام قضایی احراز شده است در مقابل مقام قضایی تعهد می‌نماید فرد متهم را در مواقع لزوم نزد مرجع قضایی حاضر نماید. در غیر این صورت مبلغی که به عنوان وجه الکفاله تعیین شده است از فرد تعهد کننده اخذ می‌گردد. در اصطلاح حقوقی به فردی که چنین تعهدی را بر عهده می‌گیرد "کفیل" گفته می‌شود.

تفاوت قرار کفالت با التزام به حضور با تعیین وجه التزام آن است که در قرار التزام به حضور، خود متهم ملتزم می‌گردد که اولاً حاضر شود و ثانیاً در صورت عدم حضور باید مبلغ موضوع قرار را خودش بپردازد در حالی‌که در قرار کفالت پس از معرفی کفیل توسط متهم، کفیل ملتزم می‌گردد؛ اولاً متهم را حاضر کند ثانیاً اگر متهم را حاضر نکرد مبلغ وجه الکفاله را بپردازد.

فرآیند صدور قرار کفالت بدین‌گونه است که؛ در مرحله اول مقام قضایی با صدور قرار از متهم می‌خواهد که نسبت به معرفی "کفیل" اقدام نماید. در این قرار مقام قضایی میزان وجه الکفاله ای که در صورت عدم انجام تعهد کفیل باید به نفع صندوق دولت ضبط گردد را تعیین می‌نماید. در مرحله دوم متهم فردی که شایستگی و اعتبار لازم برای قبول کفالت داشته باشد، مانند این‌که دارای پروانه کسب، فیش حقوقی یا سند مالکیت خانه و خودرو باشد، معرفی و فرد مزبور پس از تأیید مقام قضایی متعهد می‌گردد که متهم را در موارد لزوم حاضر نماید و در صورت امتناع وجه الکفاله تعیین شده را پرداخت نماید.

در مرحله سوم مقام قضایی موظف است ضمن صدور قرار از متهم می‌شود با کفالت متهم از سوی شخص معرفی شده موافقت نماید. این قرار باید به امضای کفیل و قاضی برسد تا اعتبار قانونی پیدا کند و رونوشت آن قابل ارائه به کفیل می‌باشد.

به گزارش معاونت فرهنگی قوه قضاییه نکته دیگر این‌که مبلغ کفالت یا همان وجه الکفاله بر اساس میزان قانونی مجازات اتهام مطرح شده، خسارت و ضرر و زیان وارد شده به شاکی و هم‌چنین سابقه متهم و وضعیت خانوادگی و اجتماعی وی تعیین می‌گردد؛ البته باید توجه داشت که مقام قضایی نمی‌تواند مبلغ وجه الکفاله را از خسارت‌هایی که به شاکی وارد شده است کمتر تعیین نماید.

در پی احراز توانایی مالی کفیل در قرار کفالت و برای تقاضای وثیقه گذار، بازپرس در مورد قبول کفالت یا وثیقه، قرار صادر می‌کند و پس از امضای کفیل یا وثیقه گذار، خود نیز آن را امضا می‌کند. برابر ماده ۲۲۴ قانون آیین دادرسی کیفری، بازپرس مکلف است ضمن صدور قرار قبول کفالت یا وثیقه، به کفیل یا وثیقه گذار تفهیم کند که در صورت احضار متهم و حاضر نشدن او بدون عذر موجه و معرفی نکردن وی از ناحیه کفیل یا وثیقه گذار، وجه الکفاله وصول یا وثیقه طبق مقررات ضبط می‌شود.

نکات قابل توجه متهم

در خصوص اینکه از نظر قانون چه کسی می‌تواند کفالت متهم را قبول نماید باید توجه داشت که کفالت اشخاصی پذیرفته می‌شود که اعتبار و توانایی مالی آن‌ها برای پرداخت مبلغ کفالت به تشخیص مقام قضایی مورد تردید نباشد. علی‌القاعده مقام قضایی این شایستگی را بر اساس ملاحظه اوراق هویتی و فیش حقوقی یا پروانه کسب یا سند

مالکیت خانه یا اتومبیل به دست می آورد یا در مواردی شاید با مراجعه به ارگان های انتظامی و تحقیق از مطلعین این اهلیت را احراز نماید.

نکته دیگر اینکه مبلغ کفالت یا همان وجه الکفاله باید بر اساس میزان قانونی مجازات اتهام مطرح شده، خسارت و ضرور زیان وارد شده به شاکی و همچنین سابقه متهم و وضعیت خانوادگی و اجتماعی متهم تعیین گردد. البته باید توجه داشت که مقام قضایی نمی تواند مبلغ وجه الکفاله را از خسارت هایی که به شاکی وارد شده است کمتر تعیین نماید. همچنین متهم باید بداند چنانچه نتواند فردی که کفالت او را بپذیرد معرفی نماید مقام قضایی به سراغ نوع بعدی قرار می رود که قرار وثیقه می باشد. در صورت عجز یا امتناع او از ارائه وثیقه، در آخرین مرحله مقام قضایی ناچار است از قرار بازداشت استفاده کند.

نکاتی که کفیل باید بداند

کفیل باید به این نکته توجه داشته باشد که ممکن است در جریان رسیدگی به پرونده چه در مرحله دادرسی و چه در فرایند رسیدگی در دادگاه متهم چندین بار احضار گردد و هر بار نیز حضورش الزامی و ضروری باشد؛ لذا کفیل نمی تواند با استناد به اینکه متهم را یک بار نزد قاضی حاضر نموده است از وظیفه خود امتناع نماید یا تصور نماید دیگر مسئولیتی در این خصوص متوجه وی نمی باشد.

نکته دیگری که کفیل باید بداند این است که وی می تواند در هر مرتبه که متهم را نزد مقام قضایی حاضر می نماید در همان مرتبه تقاضای رفع مسئولیت از خود نماید. البته اگر کفیل چنین تقاضایی را نداشته باشد به صورت طبیعی با تبریئه متهم یا مختومه شدن پرونده یا شروع به اجرای حکم در فرض محکومیت متهم از کفیل رفع مسئولیت می گردد. هرگاه کسی که کفالت متهمی را پذیرفته است با فرار متهم یا عدم دسترسی به او مواجه شد به نحوی که نتواند متهم را نزد قاضی حاضر نماید باید بداند که در این حالت مقام قضایی فرار یا عدم دسترسی به متهم را به هیچ وجه نمی پذیرد و لذا ملزم به پرداخت وجه الکفاله می باشد، اما در مواردی مثل فوت همسر متهم یا وقوع حوادث قهری مثل سیل و توفان نباید نگران باشد چه اینکه در اینگونه موارد عذر کفیل و متهم پذیرفته می شود. به هر حال در مواردی که کفیل نتواند مبلغ وجه الکفاله را بپردازد بازداشت نخواهد شد. نکته آخری که برای متهم و کفیل هر دو قابل توجه می باشد این است که آن ها می توانند در مواردی که دادستان دستور ضبط مبلغ کفالت را داده است ظرف ۱۰ روز نسبت به این تصمیم دادستان در دادگاه مربوطه اعتراض نمایند و علت اعتراض خود را بیان کنند دادگاه خارج از نوبت به این اعتراض رسیدگی می نماید و در صورتی که اعتراض آن ها را وارد بداند تصمیم دادستان را لغو می نماید.